

331. Ratjetoe: Groene Boekje (6)

1. We kennen nogal wat vadertjes: Vadertje Staat, vadertje Cats, vadertje tsaar, Vadertje Tijd en vadertje Stalin. Waren ze weer aan het ouwehoeren over die auerhanen (auerhoenen, auerhoenders, auerhoenderen)? De schoonheidsbehandeling peeling wordt ook aangeduid met scrub. Het Scythisch wordt niet meer gesproken, de Scythen bestaan niet meer. Sealskin komt van de zeebeer of oorrob. Bij de seance dronken ze wijn die sec was. Die is dus dry oftewel droog. De chippendale at chipolatapudding; als toetje was er cappuccino. Het dwergschnauzertje is een aangenaam gezelschapsdier. Saffraangeel wordt uit krokussen bereid. In de STER-reclame werd de gepromote tapasbar opgehemeld. In het Belgisch-Nederlands spreekt men over Pinksteren als over Sinksen: met de sinksenbloem wordt dan ook de pinksterbloem bedoeld. De muziek fadede langzaam uit. Mark Rutte had een kleine uitglijer.

2. In de Comédie française werd een Engelse comedy opgevoerd. De comédien en de comédienne beseften dat ze slechts een komedie opvoerden, al leek het meer op een dramady. De schaakster en haar secondantengezelschap vormden een mooi stel. De sculler, hij sculde voort. Een scrupel is een oud medicinaal gewicht. Na een secondopiniononderzoek krijg je een second opinion. Een secessie is een afscheiding uit een staatsverband. Seceren is een sectie verrichten. Zo was de Amerikaanse burgeroorlog een secessieoorlog. (Co)secanten (secansen) zijn goniometrische verhoudingen. Een seconde-uurwerk heeft een secondewijzer. Het secreet zat op het schijthuis. De zwager van de secretaris-penningmeester van onze voetbalclub is algemeen secretaris van een vrijmetselaarsloge. Buiten de vrijetijdssfeer is hij secretaris-generaal bij het secretariaat-generaal bij het Ministerie van Algemene Zaken. Het sectiebestuur van de sectie betaald voetbal van de KNVB is tamelijk zelfstandig. Het secretaressecongres werd op Secretaressedag gehouden. Een keizersnede is een sectio. Secunda's zijn geen secundi.

3. Een notchback is een sedan, een vierdeursauto. Het sedatieve sedativum bracht haar tot rust. Sedekahs zijn islamitische godsdienstige offermalen. Hij leidde een sedentair leven. De ceder is een boom, de seder een rituele maaltijd. De Sefarden (Sefardim) zullen hun afkomst nooit verloochenen. In Zuid-Afrika heerste lang segregatie. Hij was een seigneur: zijn grandeur straalde dat uit. De sekser werkte op een kippenboerderij. Zij was haar sekse- en bentgenoot. De seksbusiness deed het in de tweede seizoenshelft een stuk beter. De seksscène op de sekssite veroorzaakte desalniettemin een seksschandaal. Sektariërs drinken graag secce sekt. Sela's zijn muziektokens in de Psalmen. Hij deed selderiezout en selderijpoeder in de selderiesalade (selderijsalade). Het verguldsel maakte de pil niet minder bitter. Sekwestratie is in bewaring stellen, maar geen inbewaringstelling. Bij de selfservice bleek dat de selfmade man ook selfsupporting was. Semantiek en syntaxis moet je streng scheiden, ook in Algol en Basic. Schrijf correct: 'uitjouwen', 'jij-jouen' en 'jijen en jouen'.

4. Morfeem en semanteem zijn onlosmakelijk verbonden. Een semainier is een zevendagenkast. Was dit armageddon een selffulfilling prophecy? Dit land kent negen semiautonome provincies. Het aantal semi-intellectuelen is grenzeloos. De NS zijn meer dan semigeprivatiseerd. Semieten zijn Joden. Semilor (similor) is namaakgoud, pinsbek. In een seminarium (studiehuis) kun je seminars (Jaarboek 2008) houden. Het onderzoek was semiopenbaar, semionafhankelijk en semiofficieel. De opbouw van het toneelstuk was semiscenisch. De semitistiek bestudeert oude en nieuwe Semitische talen. In de sennhut vond het rendez-voustje plaats. Sensivitytraining bevordert sensitivisme. Ze was maar een frêle en sensibel poppetje. De señor en de señora waren de ouders van de señorita. Semtex ... boem! Het Belgische Senaatslid (de senator) overlegde met zijn confrère (ook een advocaat!) uit de Eerste Kamer over onderwaterzetting van de Hedwigepolder bij Hulst. Bladen van de seneplant worden als laxemiddel gebruikt. De Senegalees kende het Senegalese volkslied zelfs niet! Een uitlaatcenter verkoopt ze: -pijpen zitten onder de auto.

5. De senior partner stuurde de senior manager aan. Bushbaby's vindt je oom in de bushbush. John Bull personifieert Engeland. De afkorting s.s.t.t. [ès-ès-tee-tee] betekent: salvis titulis (met weglating

van de titels). Dat zette men vroeger vaak achter de naam van iemand met een academische titel, als men die weglief (of het niet precies wist), dus R. Leentfaar s.s.t.t. in plaats van [afkorting:] ir. R. Leentfaar. Overigens betreft het toch een schattige afkorting met die twee s'jes en twee t'tjes, of niet soms? Quiches zijn hartige taarten. Zijn er onder de dicteenomaden ook taalturniers, taalzuiveraars (Belgisch-Nederlands)?

6. In de tweeakter vormden de hoofdrolspelers een twee-eenheid. Toevallig waren het ook nog twee-eiige tweelingen, die al tweeënhalf jaar samenspelen. Ik weet ook niet een-twee-drie of de rood-wit-blauwaanhangers het een-tweetje (de een-tweepass, een-tweecombinatie) wel goed beoordeelden. Tabasco is een pikante saus van peper, azijn en zout. In Suriname is een tabbetje een eiland in een rivier. Langetabbetje is een plaats in Suriname. Nou, tabee hoor! Een tabla is een dubbele trom (Hindi). Het tableau de la troupe betreft de leden van een toneel- of dansgezelschap. Een tabloid is een boulevardblad, een sensatieblad. Wat is 'het laatste taboe'?

7. Een taboeret is een krukje, de taboulé (GB) een salade uit de Midden-Oosterse keuken en een tabula rasa een onbeschreven blad. Waren er bij de Tachtigers geen tachtigers, op den duur werden ze dat vanzelf. Tachycardie betreft een snelle hartslag, bradycardie juist een langzame. Tachyonen gaan sneller dan het licht. Bij tackelen voer je een tackle uit. Een tacootje is een soort tortilla. Tactiel is tot de tastzin behorend. Het taekwondo is een vechtsport: Koreaans karate. Een taël is een vroegere Chinese munt. Het mooiste voorbeeld van een tafelberg is de Tabelberg bij Kaapstad. Tafeldekken en tafeldienen zijn werkwoorden. Ik vond trouwens ook nog rietdekken, strodekken en leidekken. Van 'dienen' waren er verder geen aansprekende voorbeelden.

8. In een tajineschaal bereidt men tajine. Taffen is van taf, tafziden is van tafzijde. Een tagger produceert graffiti. Tagliatelle is een lintvormige pastasoort, een tagrijn is een voddenkoopman, tahin is sesampasta en tahoe (tofoe) is een soort gestremde kaas van gemalen sojabonen. Een taiga is een moerassig naaldwoud. Bij tai-chiën beoefen je het tai chi. De ridders van de Tafelronde zaten aan het hof van koning Arthur. Het was daar tafeltje-dek-je, zelfs wel zonder de toverspreuk 'Tafeltje dek je'. Talmoedisten en de Talmudica bestuderen de Talmoed. Een takehometentamen mag je thuis uitwerken. Het takkewijf stak de takkenbos nog in brand ook.

9. De takstaks is een voorbeeld van hondenbelasting. Ook die honden zijn niet taxfree. De aanslagen werden opgeëist door de taliban (enkelvoud: talib). Taliën is takelen. Is dit een schrijf- of leestalig woord? Tallegio is een kaassoort, genoemd naar een Italiaans dal, waarvan de spelling van de naam mogelijk te betwisten is. Talliets zijn gebedskleden bij joden. Bij tallshipsraces zie je hooggetuigde grote zeilschepen uit de laatste periode van de zeilvaart. In de ub [uu-bee] vond ik dat leenwoorden uit het Duits zijn: U-bahn, überhaupt, über-ich (de schrijfwijze is wel vernederlandst, vergelijk: ik-roman), übermensch en U-boot. Een ud is een universitair docent, een uhd een soortgelijk hoofddocent, een ufo een unidentified flying object en een ugli een (lelijke) citrusvrucht. Een uilenspiegel (niet Tijl zelf) kan soms uiig zijn.

10. Het is in u beider belang dat u aller vriend zich gedeisd houdt. De uite kachel gaf geen warmte meer. Het paard werd uitgebeld. In het uitgebijte schip bevond zich een door gemorst zuur uitgebeten tafel. Kun je mij de weg naar de Dorpsstraat uitduiden? Is de uitdijing van het heelal onomkeerbaar, irreversibel? Zijn boekenbezit dijde uit. Uit anderen hoofde zeg ik nog eens: toon je (uilen)ballen! Het criminele kwaad is van de Boze en daarom uit den boze! Met mijn familie ga ik af en toe uit eten, op mijn werk moet ik soms iemand uiteten. Mijn uitgavenpatroon moet herzien worden. Ik vond de uitgiftekoers te laag. Dictee is uit, basta!

Rein Leentfaar